

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 310/2010-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. P. S., Ž., a K. T., S., právne zastúpených advokátkou JUDr. D. G., M., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd opatreniami generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. XV/2 Pz 29/10-10 zo 16. apríla 2010 a č. k. XV/2 Pz 36/10-4 zo 6. mája 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. P. S. a K. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júna 2010 faxom doručená sťažnosť Mgr. P. S. a K. T. (ďalej len „sťažovateľky“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy

a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) opatreniami generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. k. XV/2 Pz 29/10-10 zo 16. apríla 2010 a č. k. XV/2 Pz 36/10-4 zo 6. mája 2010. Uvedené faxové podanie sťažovateľky doplnili predložením originálu doručeného ústavnému súdu 6. júla 2010, čím splnili lehotu 3 dní na jeho doplnenie podľa § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovateľky vo svojej sťažnosti vychádzajú predovšetkým z týchto skutočností a dôvodov: *«Napriek tomu, že sťažovateľ podal kvalifikovaným spôsobom dostatočne dôvodný NÁVRH NA ZRUŠENIE PRÁVOPLATNÉHO ROZHODNUTIA V PRIPRAVNOM KONANÍ podľa ustanovenia § 363 a nasl. Tr. poriadku z dňa 19.03.2010, ... bol tento jeho návrh, resp. podnet podľa rozhodnutia pod zn. XV/2 Pz 29/10-10 z dňa 16.04.2010, generálnym prokurátorom SR..., bez ďalšieho odložený a to s „odôvodnením“, že sťažovateľom uplatňovaný nárok v trestnom konaní, t. j. nevyplatenie mzdy a odstupného, údajne nepodlieha trestno-právnej ochrane. ... Pritom v danom prípade sťažovateľ (poškodené) tvoril priaznivý hospodársky výsledok spoločnosti a svoje finančné nároky riadne preukázal pri svojom výsluchu pred vyšetrovateľom, s čím sa aj vyšetrovateľ, ako relevantným nárokom oboch poškodených, stotožnil a vzniesol obvinenie dňa 15.07.2008. Bez konkrétneho zdôvodnenia (t.j. podľa konkrétne uvedených príslušných ustanovení konkrétnej smernice zamestnávateľa poškodených) až neskôr začal byť nárok poškodených údajne neopodstatnený.*

Absolútny rozpor medzi postupom a tvrdením generálneho prokurátora SR..., že nevyplatenie mzdy a odstupného nepodlieha trestnoprávnej ochrane a zákonným ustanovením § 214 Trestného zákona je evidentný a je svojvoľný, pričom skutočnosť, prečo sa generálny prokurátor SR tak extrémnym spôsobom odchyľil od znenia zákonného ustanovenia nijakým spôsobom nezdôvodnil.

Sťažovateľ je toho názoru, že označeným rozhodnutím generálneho prokurátora SR, došlo k porušeniu jeho základného práva upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd...»

Sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Postupom a rozhodnutím generálneho prokurátora SR o odložení podnetu pod zn. XV/2 Pz 29/10-10 z dňa 16.04.2010, resp. následne aj pod zn. XV/2 Pz 36/10-4 z dňa 6. mája 2010, základné právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom v prípade ustanovenom zákonom svojho práva u generálneho prokurátora SR podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd porušené bolo.

Sťažovateľovi v rade 1/ priznáva náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 2 903,01 EUR (t. j. suma oprávneného nároku uplatňovaného sťažovateľom v rade 1/ ako poškodeným v trestnom konaní) a sťažovateľovi v rade 2/ priznáva náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 1030,94 EUR (t. j. suma oprávneného nároku uplatňovaného sťažovateľom v rade 2/ ako poškodeným v trestnom konaní)...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na

predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podstatou sťažnosti je nespokojnosť sťažovateľiek s vybavením ich návrhov na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní postupom podľa § 363 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) generálnym prokurátorom. Predmetom týchto návrhov bola žiadosť o zrušenie uznesenia prokurátora Krajskej prokuratúry v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) č.k. 3 KPt 6/09-24 z 21. januára 2010, ktorým bola zamietnutá sťažnosť proti uzneseniu Okresnej prokuratúry Žilina (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 3 Pv 243/08-36 z 23. novembra 2009 o zastavení trestného stíhania Ing. Ľ. S. obvineného zo spáchania trestného činu nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením základných práv sťažovateľiek opatreniami generálnej prokuratúry považuje za potrebné uviesť, že nie je súčasťou sústavy orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý okrem iného rozhoduje o sťažnostiach namietajúcich porušenie základných práv alebo slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľa zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

Ústavný súd aj napriek už uvádzaným konštatovaniam preskúmal dôvody uvádzané v sťažovateľkami namietaných opatreniach Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“), ako aj dotknuté ustanovenia Trestného poriadku a zistil, že tieto opatrenia nevykazujú znaky arbitrárnosti.

Generálna prokuratúra vybavila návrh sťažovateľiek upovedomením zo 16. apríla 2010 vydaným pod č. k. XV/2 Pz 29/10-10, v ktorom vyjadrila aj dôvody, pre ktoré nepostupovala podľa § 363 Trestného poriadku, t. j. nezrušila právoplatné rozhodnutie prokurátora. Okrem iného je v upovedomení uvedené: *„Mzda je peňažné plnenie alebo plnenie peňažnej hodnoty (naturálna mzda) poskytovaná zamestnávateľom zamestnancovi za prácu. Zároveň je potrebné poukázať na to, že za mzdu sa nepovažuje plnenie poskytované v súvislosti so zamestnaním, najmä náhrada mzdy, odstupné, odchodné, cestovné náhrady, príspevky zo sociálneho fondu, výnosy z kapitálových podielov (akcií) alebo obligácií, náhrada za pracovnú pohotovosť a tiež ďalšie plnenia poskytované*

zamestnávateľom zamestnancovi zo zisku po zdanení. Tieto nároky je možné si uplatniť prostriedkami civilného práva, nepodliehajú však trestno-právnej ochrane.

Je potrebné sa stotožniť so záverom, že v danom prípade nebola naplnená subjektívna ani objektívna stránka trestného činu nevyplatenia mzdy a odstupného podľa § 214 odsek 1, odsek 2 písmeno a) Trestného zákona, nakoľko zamestnávateľ dospel k záveru, že poškodeným nárok na vyplatenie pohyblivej čiastky mzdy nevznikol v dôsledku nepriaznivých hospodárskych výsledkov spoločnosti, pričom takýto postup mu umožňovali interné smernice platné pre firmu v kritickom období.“

Opakovaný podnet sťažovateľiek z 30. apríla 2010 bol bez ďalších opatrení odložený, o čom boli sťažovateľky upovedomené oznámením zo 6. mája 2010 vydaným pod č. k. XV/2 Pz 63/10-4 s poukazom na uplynutie lehoty 3 mesiacov od právoplatnosti sťažovateľkami napadnutého rozhodnutia prokurátora v prípravnom konaní určenej § 364 ods. 3 Trestného poriadku.

Zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní (trestnom) je upravené v ôsmej hlave Trestného poriadku s označením „Mimoriadne opravné prostriedky“.

Podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktorému predchádzalo, bol porušený zákon. Porušením zákona sa rozumie podstatné pochybenie, ktoré mohlo ovplyvniť rozhodnutie vo veci.

Podľa § 364 ods. 3 Trestného poriadku generálny prokurátor môže zrušiť rozhodnutie podľa § 363 ods. 1 do troch mesiacov od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku ak generálny prokurátor po preskúmaní veci na základe návrhu oprávnenej osoby uvedenej v § 364 ods. 1 nezistí dôvody na zrušenie napadnutého rozhodnutia alebo ak uplynula lehota uvedená v § 364 ods. 3, upovedomí o tom osobu, ktorá návrh podala.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už uviedol, že „Právo fyzickej osoby na začatie trestného konania voči označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd“ (I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00, III. ÚS 278/06).

Z uvedeného vyplýva, že nikto nemá právny nárok (ani ústavnoprávny nárok) na to, aby jeho podaniu (v prípade sťažovateľiek návrhu na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní) bolo vyhovené. Ak dôkazy, ktoré boli vykonané v predchádzajúcom konaní, nedávajú dostatočný podklad na vedenie trestného stíhania, resp. na jeho pokračovanie v trestnom stíhaní, generálna prokuratúra nie je povinná zrušiť napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry podľa ustanovení Trestného poriadku. Sťažovateľky ako poškodené a v nadväznosti na to ako osoby, ktoré podali návrh podľa § 363 Trestného poriadku generálnej prokuratúre, ako aj opakovaný návrh generálnej prokuratúre, majú zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s ich podaniami generálna prokuratúra riadne zaoberala. Nemajú však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal ich predstave (mutatis mutandis II. ÚS 88/99, III. ÚS 272/09). Ústavný súd tiež v tejto súvislosti poznamenáva, že naša ústava negarantuje nikomu „právo na trestné stíhanie iného“.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že generálny prokurátor vybavil návrh sťažovateľiek z 19. marca 2010 opatrením zo 16. apríla 2010 vydaným pod č. k. XV/2 Pz 29/10-10 zákonným spôsobom, keď nezistiac dôvody na zrušenie napadnutého rozhodnutia upovedomil sťažovateľky prostredníctvom ich právnej zástupkyne o svojich záveroch z prešetrenia veci, v zmysle ktorých považoval rozhodnutie podriadených zložiek za zákonné (predovšetkým poukazujúc na uznesenie okresnej prokuratúry sp. zn. 3 Pv 243/08 z 23. novembra 2009). Dôvody nezrušenia právoplatných rozhodnutí krajskej prokuratúry a okresnej prokuratúry sa javia logické a ústavnoprávne akceptovateľné, preto sa ústavný súd nestotožňuje s názorom sťažovateľiek o svojoľnosti týchto rozhodnutí. Rovnako aj odloženie opakovaného podnetu sťažovateľiek s poukazom na § 364 ods. 3 Trestného poriadku považuje ústavný súd za zákonné a dostatočne odôvodnené. Ústavný súd preto dospel k záveru, že napadnutými opatreniami generálnej prokuratúry nemohlo dôjsť k porušeniu označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny (pritom čl. 1 ods. 1 ústavy ani žiadne základné právo neupravuje), a preto sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Napokon pozornosti ústavného súdu neušla ani skutočnosť, že sťažovateľky k svojej sťažnosti nepripojili plnú moc na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom JUDr. D. G., avšak vzhľadom na existenciu dôvodov na odmietnutie sťažnosti už pri predbežnom prerokovaní ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľky na odstránenie tohto nedostatku ich podania.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o primeranom finančnom zadosťučinení je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou návrhu na rozhodnutie, ktorou sa sťažovateľky domáhali jej priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2010